

Petitiunea Naseudeniloru pentru alegerea episcopului in dieces'a Gherlei.

Sacratissima Cesaro-Regesca si Apostolica Maiestate,
Dómne Prea Gratiose!

Clerulu si poporulu romanu alu diecesei gr. catolice de Gherl'a astadi e imbracatu in doliu pentru pierderea fericitului si bravului seu pastoriu Ioane Alexi, pre care provedenti'a domnedieésca benevoli alu chiamá nu de multa intru ale sale. — Mare dorere si multa dauna senti susu-numit'a diecese la pierderea bravului si piului seu pastoriu.

Maiestate! Clerulu si poporulu romanu in tóte impregiararile sale grele singur'a sperare a pus'o in Maiestatea Vóstra, si pre dreptu: ca-ce nu se in-siela nece candu. — Avemu esemple viue. —

Dereptu care si acum, acel'asi cleru si poporu petrunsu — cá totu de un'a de sant'a dereptate a causei sale, de parentieésca dereptate si benevolentia a Maiestatei Vóstre, cu frunte serena, cu supunere omagiale pasiesce la Inaltiatulu Tronu cu umilita rogare: cá se benevoliti gratiósse a reda aceluasi cleru si poporu romanu de in dieces'a Gherlei ereditulu dereptu de a alege d'insulu atatu acum catu si pre venitoriu pre episcopulu seu dupre modulu usuatu in dieces'a Fogarasului, éra acum archidieces'a Albei-Iulie, basanouse pre urmatoriele cause:

Dereptu e ca:

a) Candu din clementi'a Maiestatei Vóstre si a S. Scaunu apostolicu se implini gratiose uná din cele mai fierbinti doriri juste si meritate ale clerului si poporului gr. cat. adeca: restaurarea vechiei metropolie de Alba-Iulia si crearea a loru dóue episcopate: alu Lugosului si Gherlei si se denumi de e-

piscopu alu Gherlei fericitul repausatu in Domnulu Ioane Alexi, — noi prea umilitu subscrisii primiramu asta gratiosa desposetiune cu omagialé recunoscere: uná pentru ca se redicára intre impregiurari grele ale statului; — alt'a ca se provediú aceeasi diecesa cu susistentia — de si numai posivera — dara in sperare cá pre venitoriu mai buna — fora de a pretende respectarea stravechiului dereptu de a alege noi pre episcopulu nostru, — ca ce clerulu nu fú bene consolidatu intru unu corpu besericescu, acum inse dupre ce e consolidatu intru unulu si acel'asi corpu besericescu, — dupre repausárea fericitului episcopa desiertanduse scaunulu episcopescu de Gherl'a, se aflá atatu tempulu benevenitu, catu si pre sene deplinu indreptatitu de a si-lu recere cu omagiala supunere: pentru ca:

b) Dereptulu acest'a de a alege libere pre episcopulu nostru l'amu avutu in ainte de S. unire, ca-ce e lucru constatat, ca in provinciile daciane episcopulu se alegea dupre vechi'a prase orientale (Pravila) totu de una de cleru si poporu. Marturia via ne e clerulu resarítenu, care pana adi posiede dereptulu de alegere, celu aveamu si noi in ainte.

c) Nu l'amu lapedatu ne-ce amu pierdutu acestu dereptu cu ocasiunea S. uniri, ca-ce stramosii nóstri asia statorira: „Sacram unionem continentia quatuor puncta perpetuo et irremissibiliter Ecclesia valachica observet ac teneat, ad plura autem nullo sub praetextu adigatur.“

Era puntulu alu doilea alu aceluasi conclusu suna: „Jus canonicum, valachico idiomate Pravila nuncupatum, exceptis iis, quae S. Unioni contrariari reperientur, maneat in vigore suo et juxta illud in juribus procedatur.“

d) Nu, ne-ce dopre S. Unire, de óre ce e certu, ca pana la anul 1850, candu se alese Esceienti'a S'a D. metropolitu Alexandru St. Siolutiu de episcopu alu Fogarasiului — dreptulu acest'a stete in tóta vigorea sa in dieces'a Fogarasiului, éra acuma archidieces'a Albei-Iulie, a carei parte intregitória formá cea mai mare parte a diecesei nóue gherlane. —

e) Má ne-ce S. Scaunu ap. de Rom'a nu ne impiedecá intru esercérea stravechiului nostru dreptu: documentu invederatu, ca nece S. Unire nu se cuntrariéza.

f) Ne-ce se póte presupune, ca cu incorporarea celoru 94 parochie despoliate pre atunce de acestu dreptu de alegere, tóta nóua diecese si ar' fi pierdutu acel'asiu dreptu, pentruca dieces'a gr. cat. a Gherlei e formata din 539 de parochie dein diecesea Fogarasiului, carea totu de una avú dreptulu de alegere, si de in 94 de parochie taliate de Ungari'a, cari, ce e dreptu, in timpurile mai din cóce nu au esercitatu acestu dreptu de alegere, dara in timpurile mai vechi, candu sustá vechi'a metropolia a Belgradului, concureau si aceste parochie din Ungari'a la alegerea arhierului seu. — Titlulu celu vechiu alu metropolitiloru de Belgradu suna: „Metropolitulu Belgradului, alu Vadului, alu Maramuresiului si a tóta tier'a Ardélului si a partiloru impreunate ale Romaniloru, Greciloru, Rusiloru, Serbiloru“ etc., care l'au pastratu si episcopii Fogarasiului pana de curundu. Deci tienenduse si mentionatele parochie de acel'asiu corpu besericescu se bucurase si de aceleasi drepturi ale aceluasi corpu besericescu.

Afora de acea, candu acele parochie se impreunara cu clerulu Transilvaniei se si facera partasie ale drepturiloru aceluia, prin urmare si a dreptului de alegere — chiaru de nu lar' fi avutu nece candu.

g) Va dice póte cineva, ca nu clerulu si poporulu, ci Maiestatea Imperatésca prevede episcopi'a cu cele necesarie, deci si dreptulu alegerei ei compete aceluaisi. Scimu inse din istoria, ca Gloriosii Domnitori din cas'a austriaca au provediutu cu multe beneficia diecesea Fogarasiului, care acum se dice archi-diecesea Albei-Iulie, fora de a fi stirbatu ceva din dreptulu de a alege pre pastoriulu seu. — Éra déca grati'a imperatésca restitul vechi'a metropolia impreuna cu nóuele diecese, nupotemu crede, cá totu aceeasi gratia imperatésca se ne despolieze totu a-

tunci de unu dreptu atatu de esentiale alu s. nóstre beserice.

h) Nece voliescu suscriii prin acésta umilita rogare a stirba ceva-si din drepturele maiestatice, pentru ca, de si se alege episcopulu de cleru si poporu, dreptulu de denumire remane totu pre lunga Maiestatea Vóstra. — Era déca in eparchiele romano-catolice ve indurati a denumi pre pastori dupre informatiunile arhieriloru r. c., óre déca aceeasi informatiune in diecesea nóstra se va dá de clerulu si poporulu romanu gr. cat. prin alegere nu are fi cu multu mai solida — mai segura, fora de a stirba ceva din dreptulu maiestaticu. — Si cine nu scie, catu de tare se maresce increderea poporului, amórea si adhesionea catra Maiestatea Vóstra prin atare fapta?

i) Clerulu si poporulu romanu gr. cat. in toti pasii sei siau tienutu de strinsa detoria prosperarea S. Uniri, carea jace in interesulu atatu alu Maiestatei Vóstre, catu si alu S. Scaunu apostolicu de Rom'a, éra déca acel'asi se ar' despolia de unu dreptu asia cardinale, ereditu dela stramosi, óre nu se ar' impiedeca aceeasi S. Unire? Cati nu se aru instraina? — —

j) Clerulu si poporulu romanu si cunósce mai de aprópe — cá ori cine altulu — pre barbatiu sei celi apti si demni, in care are avé tóta increderea sa si i diace — marturisesce sincere — tare la anema, cá atare barbati sese aléga de episcopi, cari atatu cu santieni'a moravuriloru, scienti'a si intiepletiunea pastorale, catu si cu loialitatea, alipirea si sinceritatea anemei catra Maiestatea Vóstra, cu iubirea catra Ddiu, cleru si poporu se stralucésca cá lucéferulu intre stele; — care, mai vertosu in timpuri critice cum sunt si cele presente se scia conduce intiepletiesce oile cuventatorie ale turmei sale pre calea legalitateri, cu constantia, anema deschisa si fora facieria pentru benele tronului si alu poporului siesi incredentiatu, conformu intentiuniloru celoru fericitorie de poporu ale Maiestatei Vóstre, pentruca e sciutu, cá interesulu beserice si alu poporului romanu e stensu legatu cu interesele Maiestatei Tale si ale regimului imperatescu; cu unu cuventu volimu a avé omu de caracteru in ori ce respectu si acésta numai prin dreptulu de alegere o potemu ajunge.

Sacratissima Maiestate! Grele timpuri trecura

preste clerulu si poporul romanu; erau momente, candu acel'asi fù despoliatu de tóte derepturile civili si degradatu la sórte de sclavu si totusi dereptulu de a si alege pre pastoriuu seu remase nevetamatu in Transilvani'a si partile ei anecstate. Lipsirea de unu atare dereptu vechiu ereditu, pre totu dereptulu se ar' considerá cá una poena, pre carea o are fi potutu causá numai séu necredenti'a séu vre una crima de vetemarea Maiestatica, de cari clerulu si poporul romanu nu-si aduce amente si nece ca-si póte aduce, ca-ci nu scie se fia comisú una fapta atatu de neloiale, pentru care se meritésa privarea de unu atare dereptu stravechiu. —

Má clerulu si poporul romanu nece a presu-pune nu vré, ca dóra Maiestatea Vóstra a ti avé de cugetu de a privá pre clerulu si poporul romanu, care totu de un'a a fostu loiale, credentiosu si ali-pitu Inaltiatului Tronu alu Maiestarei Vóstre, basa si juratu solemnelu in faci'a lumei in 25 Maiu 1848 perpetua credentia casei Imperatesci a Maiestarei Vóstre si in asta va remané neclatitu, — de unu singuru dereptu ereditu dela strabuni si aparatu cu atata constantia in contra vitregei sorti a temporiloru intunecate. —

Nu, nu crede clerulu si poporul romanu din diecesea Gherlei, ca intru unu tempu, candu Maiestatea Vóstra Ve ati induratu a dechiará in facia lumei egalitatea derepturiloru pentru tóte natiunalitatile din maritul Imperiu si a dá asemené derepturi politice si acelora, cari pana acum nu se bucurara — si voliti cu resolutiune a ferici pe toti supusii Maiestarei Vóstre, — ar' poté se aiba ceva cauza de temere, cà se va lipsi de unu atare dereptu besericescu, tocma candu derepturile politice le capeta prin indurarea Maiestarei Vóstre. —

Dereptu care clerulu si poporul romanu gr. cat. cu supunere profunda si omagiale pasiesce catra Inaltiatulu Tronu Imperatescu, rogandu umilitu pre Maiestatea Vóstra, cá — luandu in gratiosa si parentiésca considerare causele susu atense, ne lasandu din vedere si aceea impregiurare, ca consolidarea mai mare si propasirea episcopatulului lipsitu acum de pastoriu precum si consolarea fililoru lui sufletesci, ce acum sunt orbatu de parentele seu, nu sufere amanarea denumirei Noului Mire alu diecesei Gher'la, — se ve indurati prea gratiosu a dá acelniasi ereditulu dereptu de a alege dinsulu atatu acum, catu si

pre venitoriu pre episcopulu seu dupa modulu usuatu in diecese mai in ainte a Fogarasiului, éra acuma archi-diecesea Albei-Iulie, care apoi sese confirmese de clementi'a Maiestarei Vóstre Apostolice.

Care de altumentenea cu supunere omagiale si nestramutabile remanemu etc.

Naseudu 30 Augustu 1863.

Urméza aprópe la 70 subscriptiuni din partea clerului, invetiatorimei si intielegentii mirene.

Cuventarea

cu carea si-a luatú din'a buna Simeone Bocsi'a, paroculu gr. u. alu Gherlei si protopopu actualu alu protopopiatului de acelasi nume, dela poporeni seii Gher'la in 22 Novembre 1863.

„Pace vouel!“ Luca c. 24 v. 36.

Aflandume, si standu acuma mai pe urma intr' acestu santu si domnedieescu locu, cugetandu la cele trecute, vediendu cele de facia, — si patrundiendu pucinelu — cá unu omu acum'a apusu in dilele s'ale, si slabitu in tóte insusirile s'ale — si in cele venitoare impregiurari ale vietiei mele cesti moritore, — nu potu se-mi descoperu cele din leintru sentiri ale animei mele cu ceva cuvinte magulitóre, fora sum silitu se dicu: oh! greu si anevóe este a fi omu in lume!; pentruca totu celu nascutu din muiere, se nasce intre dureri si plangere; intre dureri, plangere si amaratiunea sufletului si petrece tóte dilele vietiei s'ale, si preintre crancene patimi more!

Oh! greu si anevóe este a fi omu in lume!; pentruca totu fiulu omului trebue se-si iè crucea s'a din sinulu maicei s'ale, si se géma in amarulu ei jugu pona la mormentu.

Oh! greu si anevóe este a fi omu in lume! pentruca celu mai infricosiatu lucrú e a vietiei in mediuloculu lumei, si a nu fi prada limbiloru celoru asculte, si a animelorú celoru diavolesci, — a fi omu in lume si a nu cadé in latiorile ei cele de multe feliuri!

Oh! greu si anevóe este a fi omu in lume! pentruca cu catu e omulu cea mai d'antaia, cea mai de frunte, si acea manufactura alu Domnedieu, careia asemenea nu se afla pe pamentu; cu atata sunt mai mari, mai grele, mai de multe feliuri, — si mai infricosiate sarcinile si crucile lui, si cu catu intielege

si pricepe mai multo, cu atata petrunde mai adencu in insielatiunile si desiertiunile lumei, si cu atata suspina mai adencu si plange mai amaru!

Alérga ticalosulu omu! alérga a latulu si a lungulu desiertului pamentescu, oh! intorcese crucisiu curmedisiu prin chaosulu séu grosulu intunerecu alu lumei; nu se spaimenta de grosulu intunerecu alu noptiei, nu de nedusitoriulu dieduchu alu dilei; nu iéa in sama agerulu geru alu iernei, nici caldur'a cea topitória de medu'a ósaloru sale, a verei! Oh! ba de mii de ori 'si spata asternuturile sale cu neincetatele sudori ale cugeteloru s'ale, numai si numai se póta ajunge odata acolo, unde orb'a norocire, si insielatórea sperantia i arata intru o departare, ore-careva tare mare icon'a fericirei sale celei pamentene! Si oh durere! ca déca ajunge la dens'a si o privesce si pipaie bine, vede, ca tóta aretarea si veden'a a fostu numai o neluca, a fostu numai o icóna in facia intraurita si stralucitu zugravita; éra deindiosu o scandura góla, séca si uscata, o scandura plina de cari, carii neincetatu rodienduo o macina si i grabescu perirea. Ajungu cu adeveratu, ajungu multi deintre fii omeniloru de pe o laitisióra angusta, stremta si uscata la nescari sofe, canapee mari, largi, implute si infrumsetiate. Si oh ce desiertiune! ca cum siedu pe densele, decatu semtieseu ca-su implute cu spini, decatu vedu ca sunt incungiurate cu neadormitele grigi ale lumei!

Ajungu, oh ajungu! multi dintre fii lui Adamu din o casutia mica, dediosita, si intunecósa la nescari palate mari, inalte si luminóse, si oh ce amaratiune! ca dupa ce numai pueinu se mandrescu intr'ensele, si incepu a dice intru sine: oh Domne! dar' si aici totu numai omu sum eu?! Oh! dar' si aicea are libera intrare necasulu, durerea si nepotentia?! Oh Domne! dar' nici aici nu incéta boldulu firei si ghimpulu conscientiei?! Nu, nu, oh nu! le raspunde de tóte partile resonolu! — si ce mai dice la acestu responsu ticalosulu muritoriu? Atata: asia dara intre coliba si palatu e numai o osebire paruta!!! —

Devine, oh devine! fiulu omului dela seraci'a cea mai de pe urma la avuti'a cea mai de frunte! si oh! ce nemultiamire si neodihna casiuna avuti'a! ca nu numai o casciga cu sudori crunte, oh, ba unii si cu pierderea conscientiei si a sufleteloru lor! nu numai o sustienu cu neincetata grigia si neadormita frica! nu numai se plange mai tare bogatulu

decatu seraculu de miseritate, si neincetatu tremura cá varg'a de ventu! ca nu scie or'a si minutele in care va audi infricosiatulu viersu: „Nebune, intr'acésta nópte vor' se céra sufletulu dela tine, dar' cele ce ai gatitu ale cui vor' fi?“

Ajungu, oh! ajungu multi dintre fii plugariloru la cele mai inalte si mai stralucite deregatorii ale lumei acesteia, si eata ce dicu cei mai multi intru sene: „Mai bine m'ar' fi lasatu tat'a la plugu!“

Acésta e dreptu credintiosiloru crestini ascultatori — dupa a mea pucina precepere — sortea tuturoru fiiloru lui Adamu pe acestu pamentu! si pentru ca si eu sum fiulu omului, acést'a a fostu si a mea. Alergata'm si eu diu'a si noptea prin lungulu si latulu, — intorsum'am crucisiu si curmedisiu prin grosulu intunerecu alu acestui pamentu; ostenitum'am, truditum'am, amaritum'am, si tuturoru tóte m'am facutu, numai se potu si eu ajunge la acea stea a fericirei miele celei pamentene, care dedeparte mi o aretá orb'a norocire si insielatórea sperantia! si oh! ce durere, ca tocma candu eram convinsu, ca-mi e paserea cea surépa a fericirei in mana, iute fora scirea-mi a sburatu dinaintea mea, si inca fora umbr'a sperantie de a se mai intórce. — Si oh ce amaratiune a sufletului! ca tocma candu eramu incredintiatu ca me voi odihni in adencele-mi betranetie, si-mi voi dobandi mangaere in cele cu sudori crunte cascigate; atunci mi se infipse sabi'a cea cu dóua ascutitori in anima, si gemui adencu si plansei amaru! — Si eata tocma candu suspinám mai adencu, si plangeam mai amaru, din nou mi se aretara mai nainte amintitele doue Dine cochete si insielatórie, si-mi disera: „Ce plangi, oh fiulu omului?! Ce te turburi indesiertu?! Au na vedi tu, ca necasurile lumei sunt comune tuturoru muritoriloru, de óra ce ele sunt ereditatea nedespartivera de sórtea omului pamenteanu! Séu nu sci tu ca nu este in lume casa fora cruce si familia fora sbiciu, si varg'a amarului? Nu te neodihni dara de locu, ci te imbraca cu totul in vesmentulu rabadarei! — Astufeliu, si cu acestea cuvinte me mangaera pe mine mai de multe ori in decursulu vietiei mele orb'a norocire si insielatóri'a sperantia, si asemenea facura si acum! Ca eata tocma candu cufundatu in cugetele, uimitu in semtirile, — si scaldatu cu sudorile mele, cugetám, ca déca mane poimane voi se ajungu la betranetie adence, si voi se cadu in nescari slabitioni cá ace-

lea, carii me vor' impedecá in ducerea sarcinei celei grele, pe lunga acareia portare mi am cascigatu pana de tóte dilele: — ce va fi cu mene? ore unde e locul mangaerei si scaparei mele? Atunci din nou'mi statura inainte si-mi disera: Nu-ti bate capulu betranule! ca nu vei vietii catu lumea; nu te amagi cu nemica, fora lasa cele de aici, si vina la locul ce-ti vomu aretá noi tie! si eata acuma me ducu, si ducundume dicu si eu ce a disu óre cineva óre canduva: „Inveni portum, spes et fortuna valet, sat melusistis, ludite nunc alios“ adeca: „Mi am ajunsu portulu séu tient'a sperantia si fortun'a fiti sanatoase! destulu v'ati batutu jocu de mene, acuma batetive si de altii!! si dicundule acestea ve facu cunoscutu tuturoru, ca acést'a e or'a in carea stau mai pe urma in acestu santu locu, acést'a e or'a in carea vorbescu mai pe urma in acést'a santa si domnedieéscá casa, si mai pe urma pascu sufletele dragostei Vóstre — acum numai — fostii miei poporeni cu cuventulu adeverului eternu, si me despartu pentru totudeaun'a de voi! Si oh! óre cu ce cuvinte, dulci, mangaitore si parintiesci se-mi iau celu mai de pe urma remasu-bunu dela voi? Nu gasescu altele mái de sevirsitu si mai corespundictórie, decatu acelea, cu carii mantuitoriulu lumei Isusu a mangaiatu pre Apostolii si credintiosii sei in or'a despartirii s'ale de densii, dicundule: „Pace voue, si éراسi pace voue! Pacea mea dau voue, pacea mea lasu voue!“ Deci precum acestu rescumperatoriu alu lumei, asia si eu nedemnulu lui servu ve dicu voue tuturoru fostiloru miei poporeni, „pace voue!“ si éراسi, „pace voue!“ „pacea mea dau voue, pacea mea lasu voue!“ — Pacea mea ve lasu voue; pentruca voi sunteti martorii cei mai deaprópe, si mái adeverati ai vietiei mele, voi sciti mai bine cá tóta lumea cararile mele, si toti cei cu anima curata si sufletu dreptu poteti dice inaintea tribunalului lumii; ca in cei 19 ani, in carii me-am aflatu in mediuloculu vostru: neci pe unulu dintre dragostea vóstra nu am uritu, nu am doseditu, nu am ocaritu, nu am defaimatu, nu am amaritu, nu am asopritu, — si cu atata mai pucinu me am sfáditu eu, séu soci'a séu famili'a mea, — si infacisiatu cu vreo careva dintre voi inaintea Malmariloru nostri. — Deci dar' precum am facutu eu, asia se faceti si voi! — Ci intre celelalte nu cumva se se amagéscá óre careva dintre voi, si se créda, ca eu

m'asi fi uitatu ca sum omu, si dóra intru atata m'asi sei lingusi mie? cá se cutezu a dice, ca dóra nimeni am gresitu! Nu fratiloru nu!! Sciu eu bine, ca sum fiulu omului in pecate nascutu si crescutu, sciu eu, ca nu 19 ani, ci si o di e multu cá omulu se vietuésca si se nu gresiésca; si alt'a e a gresi si alta a nu pecatui, si alta e a se mania si a nu gresi. —

Pentru acea-mi intoreu facea mea catra toti acei'a, carii catu e negru sob unghia se vor' afla vetamati prin mine seu famili'a mea, le intindu mana curata, i imbraciosiezu fratiesce si sarutu cu serutare santa, me rogu de iertare si din anima dorescu: cá precum convietuieria nóstra a fostu in Domnulu, asia si despartirea nóstra se fia in Domnulu! Si din nou dicu: „Pace voue tuturoru, pace credintiosiloru vóstre consocie, pace iubitoru fi, pace dulceloru vóstre fetitie, pace caseloru vóstre si tuturoru celoru ce locuescu in tr'ensele! — Pace si éراسi pace, pentruca pacea e acea mare si neclatita pétra, pe carea a asediatu Ddieu omenimea si societatea ei; pacea e fundamentulu Imperatieloru; pacea e pétr'a anghiu-lui a tuturoru caseloru, in atmosfer'a pabei influrescu natiunile si familiel; pace dara tuturoru! — si

mai nainte de tóte pace ceresca si darulu lui Domnedieu preste tine acoperitu cu doliu tronu episcopescu! Mi anima anim'a si arde sufletulu vedindu ca frumset'a si marirea ta a apusu; pentruca fostulu nostru mare archiereu, Ioane Alexi nu se afla intru tene, cá se-mi dè merinde pe cale o archiereasca binecuventare! Ci fia-i tiern'a usiora si aducerea aminte eterna a in Domnulu adormitului archiereu! Éra tie se-ti reintórca Domnedieu catu mai curundu frumseti'a si marirea cuvenita! Se asiedie intru tine pe barbatulu doririloru santei nóstre relegiuni, dulceli nóstre natiuni si a scumpei nóstre patrie! Se te infrumsetieze pe tine Domnedieu cu unu archiereu cá acel'a, care abneganduse pe sene si tóta lumea, se se ingrigésca singuru de marea si frumos'a s'a turma cuventatoria, si se-si puna sufletu seu pentru dens'a. —

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Ven. Capitulu, Marimile Sale Domnii Canonici, caror'a le aducu cea mai cordiala si mare multiamita, pentru tóte bunatatile si amorea parintiesca in totu tempulu catra mine dovedita. Éra rogatiunile mele

le inaltiu catra tronulu Induratului Domnedieu, cá se i sustiena intru multi ani, intregi, onorati si sanatosi, si se dè, cá acestu Ven. Capitulu se se statornicésca si se in florésca pana in sfirsitul vécului!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Multu Reveritii Domni membrii ai Cancelariei diecesane, M. R. Domnu notariu consistoriale si M. R. Domnu protocolistu si archivariu diecesanu.

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Multu Reveritii Domni profesori de teologia; asemenea si preste tine cleru teneru, preste voi florile cele de buna mirésma ale relegiunei, sperantia viitoria a natiunei, stilpi ore candva neclatiti ai patriei, Domnedieu si tari'a lui se fia cu voi!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Ven. Cleru armeanu si intregu corpu profesurale alu scóleloru cetatienesci! Sencera multiamita ve rostescu Prea Reveritiloru si Prea stímatiloru Domni pentru tóta amiceti'a si bunavointi'a in cei 19 an; catra mine aretata. Domnedieu ve sustiena intru multi ani sanetosi!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Ven. Cleru rom. cat., caroi'a asemenea i aducu a mea sincera multiamita pentru amorea catra mine intru adevéru aretata, si i pofteseu daru si ajutoriu dela Domnedieu!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste On. Domnu Parinte Ev. Ref. si p... toti corelegionarii sei, Domnedieu se fia cu dènsii de acum si pona'n vécu!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Multu On. Magistratu cetatienescu locale, si preste toti Domnii Senatori ai lui, multiamita adença Domniloru pentru ajutoriulu ce milati datu in cei 19 ani. Domnedieu ve resplatésca si faca: ca acestu Magistratu in eternu se stè si se in florésca! —

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste toti locuitorii acestei libere cetati imperatesci, fora ose-bire de nationalitate si relegiune; pace si darulu lui Domnedieu preste tóte societatile si cehurile cetatienesci, Domnedieu se dè, cá intru o unire se propasiesca, in florésca si omenimei se folosésca!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Maritul Domnu Comandante alu cetatei de arestanti si intregulu corpu oficiale alu acestei cetati. Domnedieu fia cu toti si le dè tóte cerintiele mantuitóre!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste toti siefi comitatului Dobocei! Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste Ilustritatea S'a Domnulu Administratore alu acestui comitatu, preste intréga casa si dulcea familia a Ilustratei Sale, Domnedieu se tiena pe acestu mare barbatu alu patriei si natiunei, cá precum in inalt'a sa persona, asia si in dulcea s'a familia se in'aintese si in florésca!

Dè Domnedieu cá toti Siefi acestui comitatu in sfer'a loru se inainteze si intruniti la olalta patriei se folosésca!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste toti Domnii Siefi ai comitatului Solnocului din leintru, in care me-am nascutu, si in 36 ani am servitu. —

Domnedieu i binecuvinte si le indrepteze pasii spre tót'a buna lucrare! —

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste tine intregu protopopiatu alu Gherlei! Pace unire si amore voue Multu Onor. frati Preoti! Pace voue invetiatoriloru, cantoriloru, curatoriloru, fetiloru si si totu poporului lui Domnedieu!

Multiamita tuturoru pentru amorea catra mine dovedita, Domnedieu se fia cu voi cu toti!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste tine santa si domnedieésca beserica; dè-ti Domnulu — fierbinte-lu rogu, si-lu voi rogá, acea frumsetia si marire, cáre ti-am doritu-o eu cu doru in flacaratu decandu servescu intru tine! Dè, oh! dè ceriulu, ca déca mie nu-mi a fostu datu a te vedé cu ochii mei in vestuminte aurite imbracata si in frumsetiata, se te póta-vedé sucesorele meu!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu preste tine santu altariu alu Domnului, pe care, in trecutii 19 ani, inaltiai, cu pecatóse manele si tóte semtirile mele, sacrificiu ne'ncruntatu Domnedieului parintiloru nóstri!!

Voi, oh! voi petrii unui'a Domnedieu santite, voi singure sciti tainele si debilitatile conoscietiei mele! — Voi singure sub sore cunosctei adencele suspinuri si amaratiunea sufletului meu! Voue singure, voue ve sunt descoperite plecarile sufletului si zelulu cu care am statu lunga voi!

Voi dara si poteti stá bune pentru mine inaintea aceluia, care m'a chiamatu la altariulu seu! Ve serutu sante petrii cu serutarea cea mai de pe urma si poftescu cá Domnedieu se ve statornicésca pana la sfirsitul vecului!

Éra tu, Atotpoternice Diditoriule si Domnedielu meu! care asia ai voit, si asia ti-a bine placutu: cá eu in dilele apunerei mele de pe acestu pamentu se parasescu acestu santu altariu, si acést'a casa a Ta; se me despartu de acestea oi cuventatória, si mie fórte bine cunoscute si se me ducu acolo unde nu sciu, nici calea sciu!

Cauta dintru inaltimea Ta cea santa si vedi ca eu pasiescu in numele Teu, fora umbra de frica, vedi ca eu in numele si puterea ta, si in locul unde mi-ai aretatu mie voi aruncá mreji'a cu istetia si energia; numai Tu oh! drepte si bune Parinte nu me lasá singuru! ci fi totudeun'a si in totu locul cu mine, si-mi indreptéza pasii pe cararile tale, si da, cá dilele, cari le mai am din bunatatea ta: se le petrecu intru Tine si se moriu intru Tine!

Pace cerésca si darulu lui Domnedieu cu noi cu toti se fia, si se ne conduca pre toti! Aminu!

Beseric'a romana si istori'a ei.

Suptu acestu titulu publica „Constitutiunea“ din Bucuresti Nr. 12 unu articulu, prin care dlu I. D. Petrescu dovedesce total'a lipsa a istoriei erarhiei primitive romane, atatu de lipsa pentru seminariele episcopesci, care dela primul crescismu se documentese sucesiv'a ei activitate pana in dilele de acum scl.

In anulu 1856 esise la lumina una brosiura intitulata „Martirii crucii din ambele Dacie“ cuprin-diatória de vr'o cateva schitie istorice, singatórie de beseric'a romana. Acelasi auctoru, pentru ce a-promite imbogatit'a editiune a acestui opu, a elab-oratu unu altu opu mai interesantu sub titulu: „Mitropoliele si Mitropolitii tieiei“, facundu apelu la in-cleru pentru ajutoriu la edarea opului.

Sumariulu acestui opu lu distribue in 3 parti, cum urméza:

I.

„Mitropoliele si Mitropolitii Moldovei — A) Crescismulu primitivu din Rom'a. — B) Crescismulu primitivu in Daci'a séu Clemente episcopulu Romei esilatu aici, fondésa unu episcopatu. — Corneliu, episcopulu Moldavei din anulu 110 si suce-

15
sorii acestuia din 116, 297, 312, 335, 361, 381, 431, 636, 816 si 829. — D) Organizatiunea si luptele besericii Moldave, cu deferitele ei stramutari, de la unu locu la altulu.

II.

Mitropoliele si Mitropolitii Sirmiolui, dupa Riulu Sava. — A) Santulu Pavelu si Andronicu in Moesia. — B) Andronicu fondéza episcopulu in Sismiu (adi Mitrovetiu. — C) Hirineu, episcopatu: Sirmiolu din anulu 247, cu sucesorii sei din anii 325, 346, 358 si 950. — D) Crescinarea Ungurilor, prin Romani, persecutarea acestoru din urma si slavonisarea Mitropoliei Sirmiolui (Mitrovatiulu de adi) da nascere Mitropoliei din Alba Iulia si cei din Severinu, care acést'a din urma fu stramutata mai apoi in Strechara, Craiova si-'n fine in Castranova séu Ramniculn-Valcii. — E) Usurparea Hierarchiei Mitropoliei Severinului prin santulu Niphonu Patriarchulu.

III.

Mitropoli'a si Mitropolitii din Argesiu si Tirgu-Vesti. — A) Mitropoli'a si Mitropolitulu de suptu Negru-Voda, cu sucesorii patru Simeone, Mitrophanu, Michailu si H. — B) Lupt'a acestei Mitropolii cu Catholicele. — C) Anthimu I, organizésa Bisericii Romane intre anii 1383—1388 suptu Mircea celu mare. — D) indoitul Pontificatu alu lui Theodoru, inainte si dupa Anthimu (mai in urma suptu nume de Thimotheu) si sucesorii acestuia din anii 1442, 1465, si 1483. — E) Santulu Niphonu, séu Fanariotismulu in altarele Romane, pece supt masca de reorganizarea Bisericii nóstre. — F) Hierarchia Besericii Romane, séu scamotoarea acesteia prin Phanarioti. — Biographia sf. Niphonu.

La finele cartii, se va adaugá, pentru fia care parte, cate unu catalogu chronologicu, de numele Mitropolitilor cunoscuti pana adi. — Primulu catalogu va avé 75 de Pontefici alu II. 24 si alu III, 46.“

Noi reflectamu, pe dlu auctoru si la actele si fragmentele de Timoteu Cipariu tiparite in Blasiu, precum si la istori'a besericésca alui Pe-

tru Maioru, si alui Klain, ca va adă mînta
lumina istorica si acolo.

O d a

la diu'a salutară de 24 Ianuarie.

Dedicata natiunii romane si Domnitorului Ei
ALECSANDRU IOANI.

Mii de mii de stele, nóptea, firmamentu-lu populéza,
Siina p'alta se confunda in comunulu loru destinu,
Dar' lucéferulu celu mandru elu pe tóte le-eclipséza;
Caci precede auror'a, capu-de-opera divinu.

Totu asia si tu, o sacra, o de mii de ori di mare,
Di sublima si ferice, di unica pentru noi!
Totu asia intreci tu tóte, tóte dilele amare,
Ce avuramu pen'la tine in trecutul de nevoi.

Ce sunt frundiile uscate longa cea marétia!
Ce sunt petrele comune longa diamantu?
Ce sunt noptile-obscure longa-o tance diminétia?
Ce e fumulu unei lampe longa sórele-eclatantu?

Ce e brum'a, brum'a tómnai, longa rou'a prima-verei?
Ce e negur'a si cétia longa aerulu vitalu?
Ce e ghiati'a, fructu de érna, longa bunurile veré?
Ce e lutulu longa spiritu si frumosulu idealu?

Tóte-aceste comparatii abia potu se represinte
Resultatulu salutaru, ce Romaniloru ai datu;
Abia potu se le aréte starea loru de mai nainte
In reportu ce Viitoriulu, ce prin tine-au castigatu.

Flóre viua si suava intre mii de erburi rele;
Ancora de mantoire intre ale Scylei stanci,
Stea marétia in midnloculu unei nopti fara de stele:
Totu Romanulu, o di sacra! te adóra de atunci.

Caci d'atunci Romanulu póte se renaltié a s'a frunte;
Caci d'atunci in Europ'a si elu este unu poporu;
Caci d'atunci elu, prin Unire, are Fortia se infrunte
Oru-ce reu si nedreptate oru-ce actu umilitoru.

Renviuéta prin Unire, Romani'a se redica
Din mormentulu decadintiei si incepe-a'naintá,
Cu incredere in sine, spre-a ei gloria antica,
Candu eroic'a ei spada toti barbari-i umiliá.

Ar fi lungu se mai enumeru tóte actele maretie,
Actele mantuitóre, ce Unirea a produsu;
Acte, cari, d'adi'nainte, potu pe popoli sa-i invetie
Cum cei slabi reu'nterea, ce restristea le-a repusu.

Tiéra si ilustrii popoli, ce de ea se'ntereséza,
Le cunoscu cu d'amenuntulu aste acte de vitézu;
Cea d'antaitu le dieifica si le bine-cuvintéza
Cei din urma le aproba si le-aplaudu 'n ecstasu.

Fi dar' bine-cuventata, o di mare si ferice!
Di, pe care Romani'a totu-d'a-urca va serbá;
Di divina si ilustra, ce, cum totulu ne predice,

Fia bine-cuventata Provedinti'a, ce te-aduse!
Fia bine-cuventata cugetarea, ce te-a datu!
Bine-cuventatu se fia totu Romanulu, care si puse
Braciulu, anim'a si mintea la sublimu-ti resultat!

D. Vellisson.

Din „Reforma.“